

ASTRID SCHOLTENS

IDEE-FIXE

Begin december viel mijn oog op een artikel in De Volkskrant waarin de minister van BZK werd geciteerd tijdens een overleg met de Tweede Kamer over de onderzoeksrapporten naar aanleiding van de aanslag op de Koninklijke familie op 30 april in Apeldoorn. De minister, zo schrijft De Volkskrant, stelt dat er een nieuw nationaal slachtoffer volgsysteem komt zodat slachtoffers bij rampen beter te traceren zijn door familie. 'De GHOR moet met politie, brandweer en de regionale geneeskundige functionarissen om tafel gaan zitten om tot een systeem te komen dat wel wordt nageleefd.'¹

Twee dingen vielen mij op in het citaat. Ten eerste ziet de minister een rol weggelegd voor de brandweer als het gaat om de registratie van slachtoffers. Ten tweede suggereert ze dat er een landelijk registratiesysteem zou kunnen bestaan dat tijdens crisissituaties wel nageleefd kan worden. Alvorens tot de 'columnaanval' over te gaan, besloot ik eerst maar eens het kamerstuk van het desbetreffende overleg er bij te zoeken.² En tot mijn grote verbazing - en opluchting - rept de minister met geen enkel woord over een mogelijke betrokkenheid van de brandweer. Als in normale situaties al niet de juiste dingen gecommuniceerd kunnen worden, hoe moet het dan wel niet in crisissituaties gaan? De minister zegt letterlijk dat GHOR Nederland 'een road map zal opstellen voor de aanpak van een nationaal slachtoffer volgsysteem waar al die partijen die er nu bij betrokken zijn, daadwerkelijk bij betrokken worden.'

Het is overigens terecht dat de minister niet expliciet refereert aan de brandweer. Want wie een beetje verstand heeft van de praktijk van crisisbeheersing weet dat de brandweer zich ook niet bezighoudt met slachtofferregistratie. Niet tijdens 'dagdagelijkse incidenten' en dus ook niet tijdens grootschalige incidenten. En om dit feit nog even een keer extra bevestigd te zien, vroeg ik onlangs terloops aan een brandweerman die betrokken was bij de poldercrash of hij zich nog had beziggehouden met registratie. 'Maar natuurlijk! Wij registreren altijd van alles. Je kunt je werk toch niet goed uitvoeren als je niet alles in je omgeving goed in je opneemt?' Ik bedoel maar.

En dan het tweede punt. De minister heeft inderdaad gezegd dat er een nieuw, werkend nationaal volgsysteem voor rampen moet komen. 'Er is wel een landelijke registratie, maar die wordt kennelijk niet gebruikt. We moeten dus opnieuw met elkaar afspreken dat iedereen meedoet aan een landelijke registratie, maar kennelijk is die registratie ook niet zodanig dat iedereen zegt: daar kunnen we gemakkelijk aan meewerken. Misschien zijn die partijen ook niet betrokken bij het tot stand komen van die landelijke registratie; ik weet dat niet precies.'

Helaas gaat de minister op dit punt voorbij aan een belangrijk uitgangspunt van crisisbeheersing: In crisissituaties zullen professionals alleen de dingen doen die ze in dagelijkse situaties ook doen. Aardig om op te merken dat dit ook door een van de volksvertegenwoordigers werd opgemerkt: 'Het grootste probleem met de Nationale Gewondenkaart was dat het niet een gebruikelijk onderdeel van het werk was. Het was iets wat alleen bij crisissituaties ingezet hoefde te worden.' Waarop de minister politiek correct antwoordde: 'Ik vind uw opmerking belangrijk. Ik zal er ook voor zorgen dat wij die ter kennis brengen van degenen die nu bezig zijn om het nationale slachtoffer volgsysteem te ontwerpen. We zullen hun ook vragen om met name op dat element in te gaan. Als het systeem er is en als alle partijen ermee instemmen, zal ik zeker ervoor zorgen dat de Kamer daar kennis van kan nemen.'

Bent u net als ik ook zo benieuwd hoe dit gaat aflopen?

a.scholtens@crisislab.nl

¹ http://www.volkskrant.nl/binnenland/article1323930.ece/Ter_Horst_slachtoffers_van_rampen_beter_registreren

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2009–2010, 32 054, nr. 2.